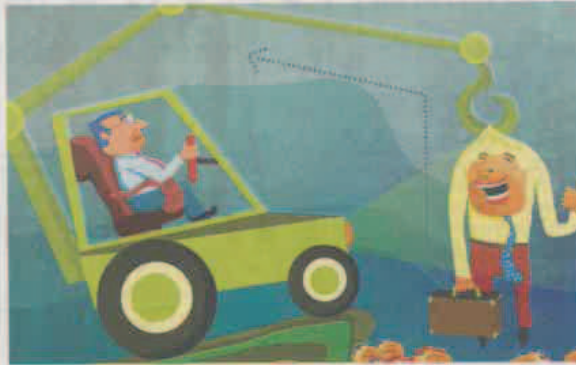

יחסי עבודה גלית גולן רתם

הצעת החוק שנועדה להגן על העובדים – תפגע בהם ובמנהלים

מערכת הבריאות סליה בקר הבת החורגת של הרפואה הציבורית

איור: מרינה ולוצין

התעמרות של מנהלים ומעסיקים בעובד רים היא ספולת, ויש להתייחס ולשרש אותה. אלא שניון מעמיק בהוראות הצעת החוק ובגוררות של המונח "התעמרות" בהצעה זו מלמד כי ההצעה הרחבה מדי, ועלולה להדי שית נפל כבד ולא פסיר על מעסיקים, על בתי היין לעבודה וגם על העובדים עצמם. הצעת החוק, שמקדמת ח"כ מירב מיכאלי ועברה באוורונה בקריאה ראשונה בכנסת, זר כה לתמיכה מקיר לקיר, אך מעוררת בעיית. למשל, ההצעה מתייחסת להתעמרות גם בין עובדים לעמיתים (קולגות) – כלומר, גם שלא מתקיימים יחסי מרות. לפי ההצעה, גם התנהר גיות יומיומית בלתי-רצונית ובלתי-רדאיות בין עמיתים – כמו צעקות, קללות והאשמות שוא – נחשבות "התעמרות", ובהתאם מאפ שרות לעובד להגיש נגד חברו לעבודה תביעה כסך 120 אלף שקל, בלא צורך להוכיח נוק.

ההצעה אנגם מקפידה לסייג הגדרות אלה, וקבעת שהתנהלות של מנהלים תיחשב התעמרות רק כשתיעשה "מטעמים בלתי-רציונליים" או "בחוטר סבירות", אבל אלה מוגחים הנתר נים לפירשנות שיפוטית, ובוודאי שאין בהם כדי למנוע הגשת תביעות סרק לבתי היין לעבודה ולפגום במרקם יחסי העבודה. בנוסף, הצעת החוק מחייבת את המעביד לטפל בכל מקרה של "התעמרות" שטרע לו – גם אם לא התקבלה תלונה בעניין. זו רדישה בלתי-סבירה, שתחייב את המעביד להקצות משאבים רבים לבירור מחלוקות בין עובדים לשם השוואה, ממוגות למניעת התרחש מר נית במקומות עבודה נתקלות כקשים רבים בבריקת כל אירוע של הטרדה, ובהכרעה כמר קרים עם גרסאות סותרות – כאלה שגם בתי

המשפט מתקשים להכריע בהם. אלא שבועד הגדרות החוק למניעת הטרדה מינית ברורות, והגדרות בהצעת חוק התעמרות עמומות מדי ויקשו להכריע אם מדובר בהתעמרות או לא. חשוב לציין כי ההצעה לא מועילת בחלל ריק. יש בחוק הגנות מפני התעמרות במקום העבודה. כך, חוק איסור לשון הרע מאפשר לתבוע בגין אמירות משפיליות ומבוות, לרבות כמסגרת יחסי העבודה, ומעניק אפשרות לפי צוי ללא הוכחת נוק. חוק השוויון מקנה הגנה מפגפגות עמדות במתלונן ומסיע למתלונן בגין אפליה; חוק פיצויי פיטורים מקנה זכות לפי צוי פיטורים לעובד המתפטר מעקבות הרעה מחשית בתנאי העבודה, ככלל זה התעמרות. כותבת המאמר היא עורכת דין מזדחית לדיני עבודה

התמודדות עם תביעה כזאת כרוכה בהוצאות כספיות גבוהות, שבהן עובדים רבים לא יוכלו לעמוד. בנוסף, החוק, אם יאושר, יגרום לכך שעובדים יאלצו לעבוד בחשש תמדי, שמא כל מקרה של ויכוח כסוך צורם עם עובד אחר או המעסיק יגורר אותם לתביעה. בנוסף, החוק קובע כי מקרים שבהם נגהר לים מציבים רדישות בלתי-סבירות, שולטים באופן הרוק על פעילות העובד או מצרים את סמכויותיו ייחשבו התעמרות. התייחסויות אלה נוגעות לבסיס תפקידם של מנהלים – להטיל משמית ולחוט את העבודה בין העובדים לכן, אם כל פעולה שריוואילית של מנהל עלולה להיות "התעמרות", התוצאה תהיה שהמנהלים ייתעו מלהפעיל את סמכותם, וישתקו. חשש זה לפגיעה בגמישות והיחלית הועלה בריון שהותקיים בוועדת הכנסת בהצעת החוק.

אינטרנט רביד אהרני שף

חברות המסחר המקוון צריכות להטמיע את המאבק בהלבנת הון

רים פינגטניים תוך ניצול האנונימיות היחסית שמאפשרות חברות מסוג זה, בהמשך לבצע כמה עסקות שאין בהן סיכון רב כדי לטשטש את המסמל של הכסף, ואז למשוך את הכסף מהחשבון כססף לגיטימי. כדי להמנע מהפיכתן של חברות אלה לכי שרת בידי מלביגי הון, וכדי להימנע מט ענות של רדישות כלפיהן, החברות נדרשות לאמץ כללים ונהלים לטיפול בכספי לקוחות, ויהם, להטמיע הליכי הכי-את-הלקוח ולאמץ נהלי בקרה פנימית, במטרה להתרע על עסי קות חשודות.

בעקבות ההתפתחות האדירה שחלה בשנים האחרונות במסחר אלקטרוני, בפעיל לות פינגטנית ובמנגנוני תשלום המאפשרים אנונימיות (כמו פייפאל וכרטיסי פריפדי), נושאת חברות העוסקות בתחומים אלה את הפוטנציאל להיות חשופות להלבנת הון של לקוחותיהן, ולהפיכתן לכלי בשירותם. החבי ורות החשופות לעבירות אלה הן אלה העוסק קות בתחומי המסחר במט"ח (פוקס), הימורים ברשת – לרבות הימורים פינגטניים כמו חוזי הפרשים – הלוואות חברתיות, משחקי אונ-ליין ועוד חברות רבות. לקוחות המבקשים להלבין הון כפולטפטר רמות שמספקות חברות העוסקות בתחומים אלה יכולים להורים מזומנים או שווי מזומנים למערכת המקוונת, לבצע עסקות שנועדו להי סוות את מקור הכספים, או לזמגם עם כספי "נקיים" – ולבסוף למשוך את הכספים ממתי ערכת הפינגטנית ברשת, באופן הנראה כאילו הכספים הגיעו ממקור לגיטימי. כך, לקוח יכול להורים מזומנים לחשבון בחברת הימור

בשליח מאי, בעקבות חשד להלבנת הון, רדי הרגולטור הבריטי מחברת המסחר המקוון PLUS500 לחזות את מקור הכספים של כל לקוחותיה, כדי לוודא שלא מתבצעות רדיבה להלבנת הון. בעקבות פנייתו, הקפידה החברה השבונות של יותר ממחצית לקוחותיה תיה הפעילים בבריטניה, בגלל חשד להלבנת הון. בתוך כמה ימים נחתך חזירה של מניות PLUS500, המתמחה במסחר מקוון על חוזי הפרשים (CFD) ונפתרה בבורסת המשנה בלונדון (AIM). רומה כי במציאות שבה הפעילות הפיי ננסית והמסחר האלקטרוני באינטרנט אינם מפוקחים דיים ומשמשים כר נוח למבקשים להלבין הון, PLUS500 היא רק הסנונית הראשונה. הלבנת הון היא פעולה כספית שמקורה בעבירה הכלולה בחוק איסור הלבנת הון, כמו עבירות סמים, המורים וסחר בלתי חוקי בנשק. מטרת מלביגי הון היא לטשטש את מקורו הבלתי-חוקי של הכסף בתוך כסף הנושא אופי חוקי ותמים.

בריאות הפה השיניים היא חלק בלתי-נפרד מהבריאות הכללית, ויש לה חשיבות מברעת בתפקוד, בתחושה, באסתטיקה ואף בהערכת העצמית והחברתית. למרות זאת, התזום זכה זכה מעולם למקום של כבוד בשירותי הרפואה הציבורית בישראל. יש לכך מגוון סיבות, חלקן אולי עלומות, וניתן למנות עמן את אימוץ התפישה האמריקאית של טיפולי שיניים כמסגרת פרי שית, כולל חוסר שיתוף פעולה מוסרי עם נייטונות להקמת מערך בריאות שן מסודר. בנוסף, היסטוריה של פעילות התנדבותית הקלה על התרת התקציבים לתחום הפה השיניים בשולי הרפואה הציבורית. גם חוק ביטוח בריאות ממלכתי מ-1994, אף שהוא מתקדם ביטורו, לא ביקש לשנות מהותית את תפישת המקצוע כפרטי בעיקרו.

השלכות ההחלטה היסטורית להותיר את בריאות השן מחוץ לרפואה הציבורית הן מרויכות לכת, וניתן לבחון אותן לא רק מנקודת מבט של הציבור, הנאלץ לממן אותה מכיסו, כי אם גם מנקודת מבטם של רופאי השיניים, הנדרשים עם סיום לימודיהם להתמודד עם השוק הפרטי, בין אם זה רצונם ובין אם לאו, כמר עט ללא אפשרות לפעול כמערכת הציבורית. הגוף היחיד בישראל שמספק שירותי רפואת שיניים ציבוריים גיריא הוא צה"ל. עבודה בתאגירי קופות החולים אינה מקנה לרופא השיניים מעי מד של עובד הקופה, ושכרו משולם לפי "תפוקה" רק עובר פעולות שביצע. פעילות רופאי שיניים בבתי חולים לרוב מורגת מהעסקה ישירה, ומשולמת דרך קרנות חיצונית. בניגוד לרופאים הפועלים במסודות ציבוריים, האחריות לעדכון מקצועי של רופא השיניים חלה עליו בלבד, ובהתאם – העשרה ככנסים והשתלמויות היא הוצאה החלה עליו באופן פרטי.

מכיוון שככלל אין רופאי השיניים נהנים מההתייכות לשיי רותי הרפואה הציבורית, כשהם מבקשים להתמנות עליהם לממן את התמנותם באופן פרטי. רופא שיניים מומחה הוא מי שנוסף על תואר ר"ד לרפואת שיניים סיים בהצלחה תוכנית התמחות מוכרת על ידי משרד הבריאות. מדובר בהוצאה פרטית של מאות אלפי שקלים להתמחות של כארבע שנים בממוצע לרופא – מה שגרם רם לרופאי שיניים רבים לוותר על ההתמחות, ולו רק בשל הנטל הכלכלי הכבד בה.

ראוי להזכיר את כל זה בבואנו לדון ב"באת על רופאי השיניים", כפי שהיא משתקפת לציבור דרך עיניהם של תחקירים ומגניש תוכניות טלוויזיה. אלה מבקשים לחשוף שוק פרטי מטריד שבו פרעלים, כך נראה, בעיקר "לא ממוחים", רמאים ורודפי בצע. האמת אינה כזאת. מרבית רופאי השיניים הכלליים הם אנשי מקצוע טובים והוגנים, הפועלים כשוק פרטי לפי החלטת המדינה, ולא דווקא מרצונם. מרגע שהחליט להתייגם משרותי הרפואה הציבורית, אין להם אלא לפעול כמטיב יכולתם כבעלי עסקים עצמאיים. יש לכך מחיר ברעת הקהל וביחסו – רבים רואים עצמם יותר כלקוחות מאשר מטופלים, ותוששים מניסיון "למכור" להם טיפול מיותר.

מחובתנו, כאנשי מקצוע, להזכיר ולעמוד על הגדרת המקצוע כטיפול רפואי, ולא כסחרה או שירות המסופק ללקוח. ראייה כזאת שגויה מהיסוד והיסודית כלפי המקצוע וכלפי העוסקים בו. לרפואת שיניים פרטית יש מקום – לרופאים ולמטופלים המעוניינים בה – אבל ככלל תחומי הרפואה, ראוי שתעמוד לצד מערכת ציבורית אמיתית ואיתנה. שר הבריאות, יעקב ליצמן, מטיל את כובד משקלו להכללת קבוצות אוכלוסייה גדולות בסל הבריאות בתחום טיפולי השיניים. פעילותו עוררה באופן בלתי-רציונל תגובות שנויות במחלוקת, אבל המגמה מבורכת. כל היבט של בריאות הציבור ראוי שיהיה נתלת הכלל, ולא פריווילגיה למי שידו משגנת. ימים יגידו אם השד ליי צמן ידעה ואם יצליח להביא לשינוי כולל ולהקמת שירות ציבורי אמיתי על כל הבטו – לא במעמד צד אחר, אלא כעבור המטופל והמטפל כאחד, מתוך מחשבה כוללת ומעמיק על טובת המקצוע וכבוד הרופאים ומטופליהם.

הכותבת היא רופאה מומחית לרפואת הפה ובעלת תואר שני במינהל מעורבות בריאות

TheMarker Apps
כל הכלכלה אצלך בים
עכשיו באייפון, אנדרואיד, בלאקברי ונוקיה